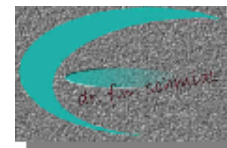

Reacties:

f.w.schmidt77@kpn.mail

Histo-visie

Portret van Jacob Wessels Wiltingh

Bronnen

Mark Ponte and Erik Schmitz, 'Rembrandt paints master carpenter Jacob Wesselsz Wiltingh. An unknown Rembrandt from the archive of the Amsterdam notaries', in: *Kroniek van het Rembrandthuis* (2021) 18-29.

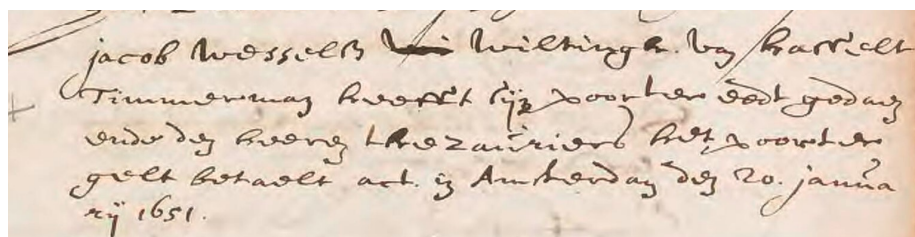
Poorter van Amsterdam

Op 20 januari 1651 Legde Jacob Wesselsz Wiltingh van Hasselt, timmerman zijn poorters-
eed af. Jacob moet toen al redelijk bemiddeld zijn geweest, want het poorterschap van Amsterdam kostte toen vijftig gulden. Om tot het St. Jozefsgilde te worden toegelaten was het poorterschap verplicht. Waarschijnlijk mocht hij zich twee jaar later meester noemen. Hij was behalve meestertimmerman ook ondernemer. Wat dat laatste betreft opereerde hij regelmatig als projectontwikkelaar. Als timmerman hield hij zich vooral bezig met dakconstructies. Zij leverde hij ook een

bijdrage aan het gemeentehuis op de Dam. En wel aan het dak dat in 1659 klaar kwam. In 1655 kocht hij samen met Coop

Roelofz Hoyer [mogelijk zij zwager] een huis in de Jonkerstraat (volgens de nummering in 1875 nummer 43) voor 1017 gulden. Het huis werd afgebroken. Voorheen werd het aangeduid een uithangbord met het te-

ken van hoop en nu een met een schildpad. Er verscheen op die plaats een nieuwe woning. In 1661 was deze 3600 gulden waard. De Jonkerstraat lag niet in een voorname buurt. Het was goed bevolkt met ongeschoolden, buitenlanders en zeelieden. Bovendien woonden er ook nogal wat prostitués.

Verder bouwde hij in Kattenburg met Jan Willemz Brederode een vijftal woningen [in 1875 de nummers 6 tot en met 14]. Daarnaast stelde hij zich garant bij de bouw van andere bouwwerken. In mei 1661 viel de samenwerking uiteen. Brederode kreeg drie woningen en Wiltingh twee [de nummer 12 en 14]. In de zeventiende van diezelfde maand stierf Wiltingh in zijn gehuurde huis aan de Rouaanse Kaai. [gelegen tussen de Korsjespoortsteeg en de Brouwersgracht], Hij was al een poosje ziek. Hij werd begraven in de Nieuwe Kerk.

Zijn bezittingen werden afgewikkeld door twee executeurs: Jan Roelofs Boldingh en Coop Roelofs Hoijer. Beiden woonden in de Dirk van Hasselsteeg. Zijn minderjarige zuster Willemtie Wessels ont-

ving 1.000 gulden. Een tweede erfgenaam was Jan Hendricxen Wiltingh. Hij was in 1661 nog niet volwassen, zodat Boldingh en Hoijer als mombbers optraden.

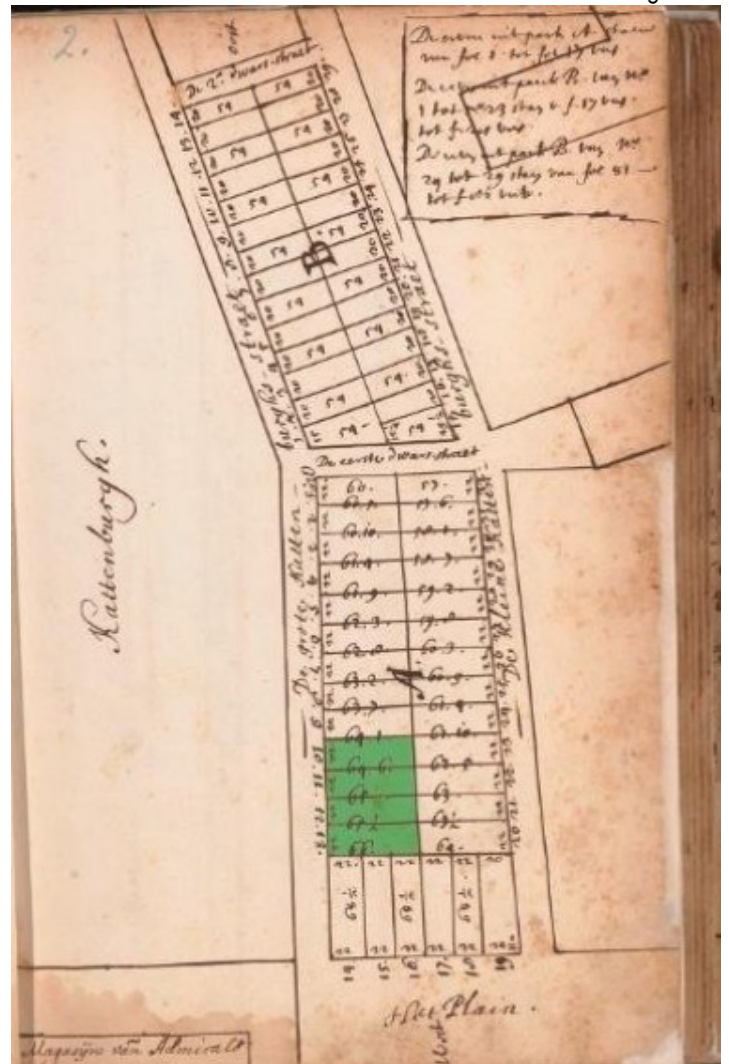
Op 16 augustus 1665 vertrok hij als 22-jarige met het door de Kamer Hoorn voor het VOC gehuurde fluitschip Cecilia naar de Oost.

Twee weken eerder had hij een testament laten opmaken, waarin hij zijn neef Jan Roelofz Boldingh tot erfgenaam benoemd.

In een andere acte erkent hij een bij Jan Roelofs uitstaande schuld van 661 gulden. Aflossing zou geschieden met de gage die Jan Hendricxen op deze reis zou krijgen. Daarna kon hij naar de Oost vertrekken.

Op 24 mei 1666 kwam de koopvaarder in Batavia aan. Op 18 augustus 1666 vertrok het via Bengalen naar Holland terug. Op 25 oktober 1667 werd de rede van Texel bereikt. Onbekend is of Jan Hendricxen toen nog aan boord was. We weten ook niet in welke functie hij heeft aangemonsterd.

Uit het voorafgaande mag geconcludeerd worden dat Jacob bij leven verre van armlastig was.

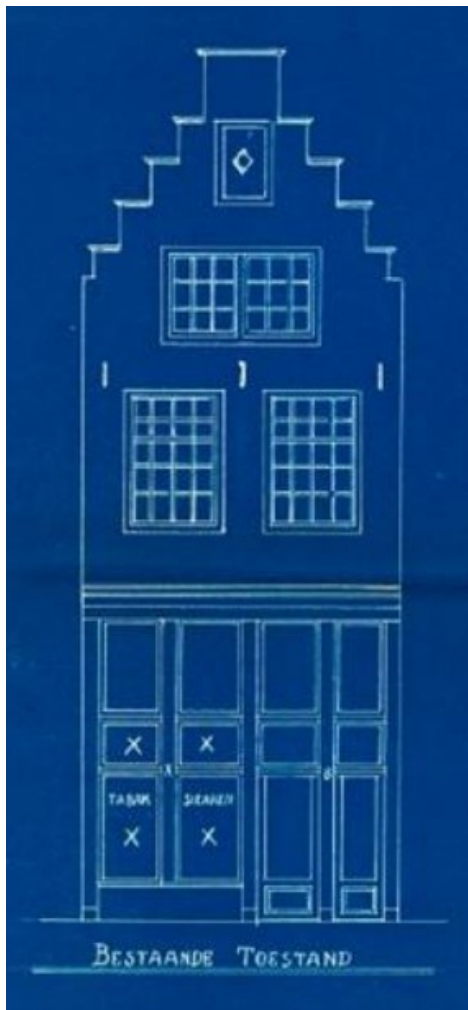

Hij behoorde echter niet tot de bovenlaag. Maar tot de middenklasse. Maar hij moet rijk genoeg zijn geweest om zich door Rembrandt te laten portretteren. Althans dat mag worden afgeleid uit de nog wel bestaande vordering van 15 gulden. Zijnde het restant van een nog openstaande schuld. Bij zijn dood bleek namelijk dat hij nog vele schulden had. Zijn vastgoedonderneming zal

veelal met geleend geld zijn gefinancierd. De schulden zullen zodanig zijn geweest dat noch zijn zuster, noch zijn neef veel geld geërfd zullen hebben.

Welk schilderij komt hiervoor in aanmerking?

Een beschrijving van het schilderij bestaat niet. Er is echter één kandidaat. Een portret van een zelf-

verzekerde man, in wat uit de mode geraakte kledij. Het is in 1658 gemaakt en heeft een grootte van 107 bij 87 cm.

Verdwenen

Lange tijd is het schilderij uit het zicht geraakt. Tot 1666 was het in familiehanden gebleven, maar wat hierna is gebeurd is giswerk. Mogelijk dat het deel heeft uitgemaakt van het aan Jan Hendricxen toebedeelde deel en is het nadat hij niet uit de Oost terugkwam het verkocht om de nog bij Jan Roelofsz resterende schuld deels te vereffenen.